

Foglalat: Magyar és Erdélyország (ker. ülések. Kinevezés. Királyunk szül. napja Fiume, Polgár, és N.Szombatban. Idei löversenyek. Bukarest. Levél Somogybul). Anglia (Reeves; Morning-Post a' kelet ügyében; alsóházi ülések febr. 13—17. 's egyveleg). Franciaország (1834. National 's Quotidienne ügye. Thiers-párt. Lyoni 's marseillei zavarok. Journal des Débats Cabet ellen. Temps. Követházi ülések. Német utazó, Dupin 's a' t.) Spanyolország (új decretumok; hadi hírek). Törökország (adó-ferman; Osman basa 's a' t.). Elegyhírek. Gabonaár. Pénzkelet.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony: A' kerületi gyűlésben febr. 27. a' vásár-bíróságrul szóló czikkely bevégeztett. Utána az újabb üzenetek 's fölírások javaslati olvastattak föl 's jóváhagyattak. Fölolvastatott a' békebírósrul készült czikkelyjavaslat is a' küldöttség fejtegetésével együtt. — A' minap érintett törvényszüneti korlátozás tárgyában a' RR. előleges határozata az: hogy a' sz. mártóni törvénykezés nov. 29kán, a' vízkeresztjén jan. 7kén kezdődjenek; a' többi apró törvényszünetek pedig mint farsangutóljai, keresztjáró- 's pünkösöd-héti egészen megszűnjenek. A' szentszékeknél, kerületeknél (kivevén a' Hajdu kerületet) 's sz. kir. városok törvényszékeinél, valamint minden rendezett törvényszékekkel bíró községeknél, ünnepek és nagyhéten kívül semmi más törvényszünet ne legyen. A' királyi 's báni tábla pedig országgyűlés ideje alatt is mind polgári mind vétségi pörökben ítélhessen.

Királyi Fejdelmünk febr. 11ki legfensőbb határozata szerint a' pesti magy. kir. Egyetemenél megürült fűvészetű tanítószékre dr. Sadler Józsefet méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Királyi Fejdelmünk febr. 4iki legmagasb határozata szerint Szóts József és Gájjago Lukács orvos doctoroknak Erdélyben az epe-mirigy idejében kimutatott jó és serény szolgálatukért legfensőbb tetszését méltóztatott kegyelmesen kinyilatkoztatni.

Fiume febr. 10kén. Tegnapot, mint föls. apost. Királyunk születése-ünnepét, Fiume sz. város 's kikötő lakosai is illő fénnel, 's alattvalói szíves örömmel üllötték. Már szombaton, napalkonyodta előtt, harangok vig kongása, 's az Ürményitérre (piaczra) kiállított 6. álgyunak a' tengerszínre ható durrogása jelenté az ünnepet; mellyen, reggeli 11. órakor a' nmélt. Kormányzónak, a' kir. kormányzóki, mint szinte egyéb minden rendű királyi 's városi hivatalok, 's az itt tanyázó b. Mayer gyalog ezrede tisztjeinek jelenlétükben, főútsz. Livak Ferencz fumei kanonok, főespe-

res 's karós sz. jakabi apát 's helybeli plebanus által föls. apost. királyunk hosszú, boldog élete 's uralkodásáért, mint szinte az egész cs. kir. fons. austriai Ház boldogságaért tartott pompás isteni szolgálat után, az említett gyalog ezrednek itt levő osztályai, az érdeklött fő kormányzó, mint m.tengermelléki hadiparancsnok előtt, az ezred hangászkarzata muzsikájától előzve, helyes rendben elléptett. — Ezután következett nmélt. kormányzó által 65. személyre adatott fényes ebéd, mellynek alkalmakor a' vendégeket, a' főnérintett hangászkarzat, a' jelesebb énekes-játékokból vett muzsikai darabok játszásával mulattatá; az ebéd vége felé pedig szíves éljen kiáltások 's álgyudurrogások követék az Ö Exlja által föls. apost. Királyunk hosszú életéért, kegyes uralkodásáért, mint szinte az egész fons. cs. kir. austriai ház boldogságaért kijelentett forró érzeteket. — Estve kettős, fényes táncmulatság tartatott, mellyre a' szükséges költségeket a' városi pénztár adván, a' bemenet-árból bejött pénz az itteni kórházban tartózkodó szegények ápolására fordított.

Szinte igen érdekes, mit Polgárból (Szabolcsban) fels. uralkodóink születés-napjainak ottani ünnepléséről irnak. A' levél következő: „Middön honunk főbb városai vetélkedő szer-tartással ünneplék a' Haza legjobb atyjának születése napját, a' szöke Tisza rétjein elvonult mezővárosunk sem mulatá el, ahoképest mit hatásköröcskéje engedett, jóltevé fejdelme iránti hóduló tiszteletét napfényre hozni. (Itt következik az egyházi ájtatoskodás, üdvözölő lövöldözés, lakomák 's a' t. — 's azután): De a' mi mindenek fölött emelé a' nap diszét az vala, hogy egri főkáptalani kánonok Kovács Mátyás urnak (polgári születés, előbb a' pesti egyetemen professor) kegyes alapítványából, — melly szerint a' kijelent előljárásság által bizonyos napokon meghatározandó: legszorgalmasabb földművelő, legfeddhellenebb életű házaspár, legjobb maganevelésű mént mutatni tudó gazda, két az év. legerköfösebb magaviseletű új házások, 's a' legjobb előmenetelű tanuló fiu és leányok

évenként 600 fra menő summában részeltetnek, — a' mai jeles napon két itteni jámbor, ez évi új házások százszáz frtal valának érdemesek, a' jótévő alapítónak magasztalása 's áldatása közt megjutalmaztatni. Eljeu a' derék hazafi pap, ki a' szorgalom, erkölcsiség és mivelődés ösztöneül jámbor adófizető sorosaink részére, mingyárt tehetőségének első zseugéjében illy nemes áldozattal örökíti meg a' különben is mindnyájunk előtt felejthetetlen ünnepet.“ — N.Szombatban a' „Jót előmozdító egyesület“ fels. királyunk születésnapja ünneplésére febr. 5dikén megelőzőleg igen fényes táncmulatságot adott, mellynek jókora jövedelme 2463 fr. és 15 kr. az ottani gyermek-óvó-intézet javára fordított.

Pesti Lóverseny 1834.

Első versenzés lesz május 28ikán délelőtt; második junius 1sőjén délután; harmadik jun. 5ikén délelőtt; negyedik jun. 8ikán délután. — Az állattenyésztő Társaság köz-ülése, és a' kifizetendő köztelki részvények sorshuzása junius 8ikán délelőtt. — Állatmutatás junius 7, 8, és 9ikén a' „Köztelek“ című társasági házban állói utcában. — Paraszt kanczacsikók jutalmazása junius 7ikén ugyanott. — Lóárverés junius 9ikén, és ha még lesz eladó ló, 10 is folytatva ugyanott. — A' köztelki részvények kamatai fognak fizettetni junius 1sőtől 10ig minden nap gr. Károlyi-nemzetség pénztári hivatalában. — Mind erről bővebb Jelentés nem sokára. Mind a' Díjalapító mind a' 10 forintos Aláíró urak kéretnek, hogy 1834re járó tartozásaikat Pesten Heinrich János kapitány urnál (sütő utca 620 vagy a' N. Casinoban) minélelőbb letenni vagy tétetni ne terheltessenek.

Az Erd. Híradóban a' bukaresti Magyarok örömeiket fejezik ki azon, hogy az anya nemzetnél róluk is történik emlékezés, csak az szomorítja keleti érzéssel tölt sziveiket, mondják, hogy azon emlékezésben őket a' hirlap, (ámbár lakásuk a' 14—15 századok közepén az anya nemzet szent koronájának tulajdona volt) egy átaljában idegen külföldi ország lakosinak nevezi. Tudósításuknál fogva községük lélek számára ezernél többre megy; élnek fáradhatlan szorgalmuk után. Egyetértés, összetartás, — mellyért Isten, atyáik ott létét minden futás, veszedelem közt föntartotta, — lelkük szívük táplálékja. — Az élelem igen olcsó, 25 paráért (5 ezüst kr.) csirkét, tyukot, 50—60ért ludat vehetni 's a' t.

Somogyban Kaposvár vidékén február közepén igen nagy mennydörgés és villámlás uralkodott, melly után ismét havazás következett.

ANGLIA.

Bizonyos Reeves ur Londonban röpkéirást osztott ki, mellynek czélja: Angliában a' respublicát kiáltani ki 's nemzeti gyűlést (National-Convent) hirdetni. — A' fő gondolatok imezek felszólításában: nemzeti gyűlés azon egyetlen eszköz, melly hazánkat a' gonosztól megóvni képes. El vagyunk árulva a' Monarcha, a' felső és alsóház által, mellyek bennünket földig nyomnak adóval. Siessünk tehát a' nyilvános véleménytől kérni tanácsot, 's a' nemzeti képviselést gyökerestől megújítani. Ezen felszólítás letartóztatott, 's Reeves ur eskütszék elibe állítaték. — Arnold ur, mint a' vádlott ügyvéde, a' röpkéirást egyes ember véleményének kíváná tekintetni, melly semmi kép sem izgat zendülésre, sőt inkább a' közvéleményre hivatkozik. Azonban az eskütszék e' nézetben nem osztozott, 's Reeves urat kormány-felforgatásra bujtó vétkesnek nyilatkoztatta. A' büntetés fölött a' törvényszék máskorra halasztá ítéletét. Alkalmasint egy, vagy két évi fogságra, 's tetemes birságra fog ítéltetni. — Febr. 15. az alsóház tagjai közt Irland népességéről osztatott szét egy jegyzék; szerinte Irlandot 7,707,491 lélek lakja. Ezek között férfi 3,794,880, asszony 3,972,521. Laknak 1,249,816 házban (40,654 ház lakatlan). Család, száma 1,385,066; földművelő család 884,339 kereskedő, gyártó, 's kézműves család 249,359; — 's még ezen kívül 251,368 más család. — Az Albion szerint I. Greynél már többször tartatott konferencia a' végett: mit tegyenek, hogy Sir I. Graham, és Spring-Rice ur a' követházban Smith ügyében másképp nyilatkoztak, sem mint a' kormány egyéb tagja. Még semmire sem határozták el magokat. — A' Morning Post febr. 13. igen kikel a' ministerium politikája ellen kelet ügyében, mellyet a' Times előttevaló napon védelmezett, 's következő történeti előadást hoz fel: — 1832 augusztban Oroszország figyelmesé tette az angol kabinetet Mehmed Ali szándékira, ki nem Abdallah basát akarta megfenyíteni, hanem Mahmud szultánt székéről letaszítani. Felhivatott ezen jegyzékben Anglia, hogy gátolja az alkirályt haladásában, nehogy Oroszország kénytelen legyen beavatkozni. E' közlés félrevettetett. Következő novemberben e' közlés hathatósabban ismételtetett, 's egyszersmind tudtára adatott az angol kabinetnek, hogy Mehmed Ali hadi készüléteket tesz, mellyek Europa békét megzavarhatják. E' közlés tekintetbe nem véte-

tett. Következõ 1833 februárban Oroszország felszólítá az angol kormányt, hogy tett közleményire akármi feleletet adjon, 's minthogy Mehmed Ali Kis-ásiát katonával akarja megvakni, elébe terjeszté az angol kabinetnek, hogy ha Anglia Mehmed elölépéseit meg nem gátolja, õ lesz kénytelen azt tenni. — E' felhívás tekintetbe nem véteték. Nem sokára megjelent egy török ügyvivõ Bécsbõl Londonban 's Anglia közbenjárását kérte az aegyptusi sereg elölépései ellen. E' kérelem tekintetbe nem vétetett. — Nem sokára megjelent Londonban Namik basa azon küldetéssel: terjessze az angol kormány elé, hogy a' Porta, Anglia szövetségese, kénytelen lesz orosz segedelenhöz folyamodni, ha Angliarajta nem segít. Ezen elõterjesztések szintugy nem vétettek tekintetbe. Ezen egész idõ alatt az angol követ, ki Konstantinápolyba volt szárvva, Nápolyban tartózkodott. Végre elküldé az angol kormány Campbell ezredest, de csak akkor, midõn már Mehmed Ali mint gyõztes Syriát elfoglalván, Konstantinápolyt fenyegette. — De minek többet? — Ha az angol kormány Alit gyõzedelmei után rá bírhatta a' visszavonulásra, gyõzedelmei elõtt még bizonyosabban tehetne volna azt. — Az alsó házban febr. 14. l. Althorp által kifejtett finantztervre elsõbb Robinson ur felelt. Utána Cobbet ur mondá: A' kincstárkancelár beszédében semmit sem dicsérhetni, de mindent ócsárolhatni. — Sir R. Peel panaszkodott, hogy a' földmívelés érdekein tized áltese-reltével könnyebbedés történni nem fog. — O' Connell ur panaszkodik, hogy Irland az idén sem nyerend sokat. — Hume ur tagadta, hogy a' földmívelés érdekei idomzatlan (inproportionatus) terheket viselnek; sõt inkább, ugymond azok monopoliummal vannak ellátva 's a' t. Végre Shiel ügyére jöttek. Grotte ur a' biztosság tudósítását olvasá fel, melly Shiel urat minden gyanu alul föltétlen fölmenté. Ezután Hill ur, ki elsõ gerjesztette a' gyanut, azt visszahuzta, 's tévedésnek és hirtelenkedésnek nyilatkozta; továbbá minden becsület-nyilatkozásra (elégítételre) késznek mondotta magát, mellyet Shiel ur tõle kívánni fog. Erre l. Althorp kelt fel, 's ugyan azon nyilatkozást ajánlá, ha Shiel ur maga fogja mondani, hogy a' parlamenten kívül sem beszélt máskép, mint benne. — Ezt õ, ugymond hiteles személyektõl hallotta. Igaz, hibázott bár minister létére, hogy olly nyilatkozást adott, de úgy tétetvén a' kérdés, melly helyzetét, mint minis-terét, ellenzékbe hozta karakterével, mint em-

ber, 's gentleman nem állott ez utóbbinak (az embernek minister elõtt) elsõséget adni. (hangos tetszés) Erre Shiel ur ismételé, hogy a' vád, mikép az elõadaték, merõ rágalmas. Emlékezik ugyan, hogy mondotta némi társaságban: Irland annyira tömve gonosztétellel, hogy valaminek történni kell, de egyuttal kimondá, mit gondol az országra elegendõnek. De a' esendbillt soha sem hagyá helyben. Igy végzé szavait: „Elfogadom a' nemes lord becsületnyilatkozását, 's még halálos ágyamban, azon pillanatban, midõn Istenem elébe készülök állani, rettegés nélkül fogom mondani: ártatlan vagyok.“ (hangos és hoszan tartó tetszés) — Shiel ur méltó, komoly egyszersmind szerény tartásával az egész házat megnyeré.

Az alsóház ülésében febr. 17. a' tengeri költség forgott vita alatt. — Sir Graham megmutatta, hogy a' mostani ministerium 1831 fogva a' tengeriköltségben, melly mintegy 15 millió ft. stre megyen, 3 millió leróvást tett, a' mi száztól 20at tesz. — Ezen évben a' tengeri költségben 180,000 ft. st. rovathatik le, noha a' tengeri haderõ az idén erõsb mint tavaly. — A' tengeri szolgálatra 27,000 embert kívánt a' javaslat szavaztatni, mit Hume ur ellenzett, 's 25,000re javasla e' számot leszállitatni; — de indítvány 196 szóval 20 ellen félrevetett. Azon javaslatra, hogy a' királynak 104,551 ft. adassék az admiralitáshivatal költségeire, Ruthven ur indítványba hozta, hogy az admiralitás lordjai száma kettõre szállitassék le, 's az elsõnek 4500 ftból álló fizetése 4000 ftra szállitassék le, mit a' ház 100 szóval 29 ellen félrevetett.

A' Spectator, londoni hírlap igen gunyosan csipdezi a' parlamentet, mellyet beszédgonosznak (vagy beszédrosz, beszédártalom) nevez. — Igy kezdi cikkelyét ugyanazon (beszédgonosz) czím alatt. „A' beszédártalom hat hónapra már ismét elkezdõdött. Melly nagy baj az a' parlament. A' minister fél tõle, a' szóló, (elnök) eldõl alatta; az álmos olvasó megtelik vele, 's elfárad benne; az ország semmit sem hajt arra mit mond, 's kedvetlenül veszi azt mit teszen; a' divatvilág tehernek nyilatkoztatja; a' sajtó utálja; a' tudósítók gyülölik; a' fillér irók átkozzák; az újságirók boszankodnak rá, az 's a' t. A' király beszéde, folytatja tovább, a' sajtóra nyomta az unalom peesétét, tarka betük, 's újság helyett, egyenlõ apró betükkel tömvek a' hírlapok, vagy jelentésekkel, 's magasztaló cikkelyekkel telvek, mellyeket soronkint egy schillinggel kell megfizetni. A' való-

ságos ujságok ostrom alatt vagynak 's a' t. — Az idegen azt vélhetné a' hirlapok külsejéről, hogy a' Censura nálunk legjobb divatban legyen. A' közönséges olvasó a' reggeli lapot néhány perc alatt keresztül futja, — 's ujságra nem talál. — Ha kezébe veszi p. o. a' Timest, vagy a' Chroniclet, 's olvasni kezdi: — Jelentések, — londoni ujság, — pénzkelet, — parlament, — felsőház, — alsóház, — elhalasztva 2 órára, — okoskodó czikkelyek, — a' viták álttekintése, — születések, — házasságok, halálozások, — mit? semmi ujság? — ó, igen, két sor: — 's mi lehet az? „A' hely szűke miatt az ujságokat kénytelenek vagyunk mind kihagyni, 's a' viták késő rekesztése végett észrevételt azokra nem tehetünk.“ Az olvasó dühösen veti el magától a' lapot, 's az ablakhoz megyen, az utcán elmenő kocsikat számlálgatni. — Miért nem jö már most valami vállalkozó, ki a' parlamentülés alatt ujságokkal adna ki hirlapot, a' vitákat pedig mellőzné. Illyen lap tekintete parlamentülés alatt olly kedves volna, mint a' pusztában egy ital víz, vagy saláta a' tengeren, vagy egy bokor virág az éjszaki sarkon. —

FRANCZIAORSZÁG.

Egy párisi levelező azt állítja, hogy az 1834ki National elítéltetése eskütszék nélkül még nagyobb elégtelenséget fog a' népben szülni, mint a' nyilvános kiáltások ellen hozott törvény, minthogy itt már nem annyira egy vagy másféle tanról (doctrináról) forog a' szó, hanem általjában a' sajtószabadságról. — Az udvar a' közönség egykedvűségében bízik. — Febr. 13. jelentek meg Kergolay gróf, és a' Quotidienne szerkesztője a' szajnai törvényszék előtt, a' király jogai megtámadásáról vádolva, az eskütszék hosszú vita után kimondotta a': nem vétkest. — Erre egy párisi levelező azon megjegyzést mondja, hogy hihetőleg azért oldattak fel a' vád alul, mert a' sajtópörök szaporodása miatt az eskütszék már kifáradt. — Páris febr. 13. Mi lett a' Thiers-pártból? Hova lett a' független Dupin olly törvényt (a' laptözsérek ellen) szemközt, melly bármit mondjanak, a' sajtószabadságba vág, 's a' tömegek által kedvetlenül fogadtatik. Dupin ur süllyed. Nem rég menteni kezdé a' journal des Débats, hogy egészen a' király viszi a' dolgokat. Azóta a' lapok vitába fogták azt, 's mig egy részről azt mondják, a' király a' legbecsületesebb ember, mások ellenkezőt is mondatnak. Ha igazolják, hogy Lajos-Fülöp

az ország ügyeibe avatkozik, meg kell engedni másoknak, hogy mondassák: ezen beavatkozás által az alkotmányt sérti meg. — Thiers ur előadta vámtörvényeit, de azok a' kereskedelemre nézve nem kedvezőbbek, mint az előbbie. — Se Angliára, vagy Belgiumra, se Németországra nem volt tekintet. Különös, hogy a' juliusi revolutio óta a' munkás nép van az adóval terhelve. Némelly szegény munkás 10—15 for. fizet, mivel aze előtt nem tartozott. Ez kedvetlenséget okoz, és az fel fog tűnni. — A' polgárság is sok oldalról meg van sértve, mit onnan vehetni ki hogy Lyon, Marseille, Chalons, Strassburg 's Colmár városokban a' nemzeti őrség már többször feloszlott. — Ha Soult marsal a' sereget 310,000 főig meg akarja tartani, mint azt a' biztosságnak kijelentette, kénytelen lesz a' ministerium a' viszonyok súlyát Oroszországgal a' kamara ülésében nyilván kimondani. A' marsal ugyan kész azt tenni, de a' király nem ohajtja; különben a' marsalnak fenyegetését kellene visszahuznia, vagy a' ministeriumot megváltoztatni. Ha abban változás lesz, Dupint ki nem fogják hagyni. Noha örül az udvar a' laptözsérek ellen hozott törvénynek, Barthe urat a' tuillériákban még is hidegen fogadták. — Febr. 17. Persil főügyvéd a' követháztól nyert engedelemmel fogva Cabet urat a' szajnai törvényszék elibe idézte febr. 28ikára. Ugy hiszik, maga Persil ur fog szavalni. — Lyoni levelek febr. 14. hirlélik, hogy aznap ott valamennyi selyemgyár dolgozni megszűnt, a' munkások bérük öregbítését kívánták. — Valamennyi lyoni hirlap erősíti ezen hirt, 's azt teszi hozzá, hogy ezen dolognak a' politikával semmi köze. A' selyemgyárok munkásai meg nem elégedvén az ujdjon leszállított bérrel, febr. 13. gyűlést tartottak, mellyben mestereik, vagy öreg legényeik is jelen voltak. Számuk 2341 főre terjedt. A' vita egész napon ált esti 11 óraig tartott, mire abban egyeztek meg, hogy a' munkák megszüntessenek. A' megszüntetést 1297, a' folytatást 1044. szó kívánta. — Ugyanaz napon Marseilleben is mutatkoztak nyugtalanságok. A' Gazette du Midi szerint febr. 14. az utcákon hallani lehetett e' kiáltásokat: „Éljen a' respublica,“ valamint ezen republicanus dalt is: „La France ne veut plus de rois.“ (Franciaországnak nem kell többé király). — Lyoni ujságok febr. 16. semmi újat sem mondanak. A' Précurseurben olvashatni: A' munkások magok kívánták, hogy előbbkelő gyáruraik közbenjáruljanak, 's ez ügyet

barátságban ezen lyett, h nek me séklést A' költ tau láts tenni. vánt, a lerovatu egészen ban is rel ur kedves Önnék mond a is mond kikel, nus be ta a' né szakasz ugy mo ban niu publica a' vála nemzet ja: „é egysze a' kam hogy a jön.“ ből ér Azt h közt e Strassl ják, h ugy k kitörés kezöle „Ezen keresk ték. E szer á az vol zonban minden is meg rópába minden ipart mészte sültek ellen, tehát nem s

barátságosan intézzék el. A' hatóságok azonban ezen beavatkozást megtiltották. A' helyett, hogy a' munkásokat barátságosan előznék meg, a' gyárbirtokosoknak pedig méréséklést javasolnának, inkább ingerlik őket. — A' költséget vizsgáló biztosság elhatározottan látszik a' sereget 1835ben 290,000 főre tenni. — A' minister, miután 371,000 főt kívánt, azt nyilatkoztatá, hogy 310,000-en alul lerovatni nem enged. — Lafayette gen. már egészen fellábadt, 's nem sokára a' kamarában is meg fog jelenni. Meglátogatván őt Carrel ur (az elítelt), azt mondá neki: „No, kedves Carrel, bíráji tehát úgy találták, hogy Önnek csak a' jog vala részén!” Mást, ugy mond a' National, a' fenemlített ítéletre nem is mondhatni. — A' Journal des Débats igen kikel, hogy a' követház Cabet ur republicanus beszédét minap nyugottan végig hallgatta a' nélkül, hogy elveinek kifejtését félbeszakasztotta volna. „Daczolja a' kamarát, ugy mond, 's türelmét kísértik. A' kamarában nincs republicanus. Már többé nem a' republica 's monarchia közt fogunk választani, a' választás már megtörtént. A' kamara nem nemzeti convent. — Melly követ azt mondja: „én republicanus vagyok“ — az magát egyszersmind hitszegőnek vallja. Vigyázzon a' kamara, és semmikép meg ne engedje, hogy a' republica hirlapokból szöszékre jöjjen.“ — A' Schweiz és déli Franciaország-ból érkező hírek nem igen megnyugtatók. Azt hiszik, hogy a' francia pattantyusság közt elégtelenség uralkodik. Utazók, kik Strassburgot nem rég hagyták el, bizonyítják, hogy valamint magában Strassburgban, ugy környékén is folyvást nyugtalanságok kitérésétől tartanak. — A' Temps következőleg okoskodik az új vámtörvény felett: „Ezen vámtörvény elhítteti velünk, hogy a' kereskedő-világ helyzetét szemügyre nem vették. Elhagyták magokat a' régi angol rendszer által csábítatni, mert úgy hiszik, hogy az volt azon ország nagyságának alapja. Azonban nem akarják átlátani, hogy körülöttünk minden megváltozott, 's hogy szomszédink is megváltoztatták rendszerüket. Ezelőtt Európában számtalan kis ország volt, mellyek mindent bé engedének magokhoz vinni, saját ipart nem védtek, 's a' kizáró országok, emésztői voltak. De ezen országok most egyesültek, 's visszatöréssel élnek azon népek ellen, mellyek termékeiket visszautalják. Ha tehát kizáró rendszerünk mellett maradunk, nem sokára minden idegen vásárból ki le-

szünk zárva. — Egy strassburgi lap következőt mond: „A' régi kormány vagyona (civiliste) összesen 13 millióra megy, mellyet a' mostani, jónak talált elsajátítani, míg ugyanazon kormány (a' régi) adósságai fizetését a' nemzetre tolta; mit Franciaország követei általános elégtelésre teljesítenek is. Lehetsen egy részről önzőbbnek (egoisticus), más részről tetszékenyebbnek lenni. — Martinique szigetből jött hírek említik, hogy néhány mulatte a' sziget rabszolgáit fölzendíteni akarta, 's néhány épületet meg is gyújtott, de katonai rendszabások következtében a' csend viszont helyre állították. — A' National erre azt jegyzi meg: Dupotet (Martiniqueben) kormányzó felszólításában igen szembevető részrehajlást mutatott. Nyilatkoztatja t. i., „hogy ő a' fejérek táborát feloszlatja; míg a' színes embereket, kik hasonlókép táborba szálltak, magokat a' fejérek ellen védőleg, mint rablókat 's pusztítókat üldözi.“

A' követház ülésében febr. 18. a' belügyminister 1,500,000 fr. pótlékot kívánt a' külföldi szökevények tartásaul. — Ugyanezen ülés alatt a' tisztekről szóló törvény 217 szóval 57 ellen elfogadtatott. Febr. 19. a' szárazföldi 's tengeri sereg főtisztjeiről szóló törvény 185 szóval 126 ellen fogadtatott el. Ezen alkalommal az első cikkelynél, melly a' marsalok számát 12re teszi, élénk vita támadt. — Demarçai ur azt kívánta, hogy a' most élő marsalok halálával új kinevezések ne történjenek, 's jövődre béke-időben egy marsal se neveztessek; tehetni azonban illy kinevezéseket fényesb hadi tettekért, de mindig különös törvény mellett. Mindazáltal Salvandy ur megmutatá, hogy ezen indítvány többet kíván, mint az assemblée constituante, mire D. ur indítványa végét visszahuzta; az első rész azonban, hogy békeidőben többé marsalok ne neveztesse ki, gyöngge szótöbbséggel keresztülment. A' Journal des Débats reményli, hogy ezen határozástól a' kamara idővel vissza fog lépni. — Ezen ülés alatt zajos jelenés adta magát elő Thiers ur mint kereskedés ministeré és Dupin ur között. Midőn t. i. Thiers ur a' vita fordultát, melly a' ministereknek nem volt inyére, észrevette, fölkel 's szót kívánt helybeli érdekek fölött 17 törvényterv előadására. Az elnök erre azt jegyzé meg, hogy törvényterveit vagy az ülés elején, vagy a' vita végén adta volna elő. Mire Thiers ur felindult, 's chartabeli jogra hivatkozott, mellynél fogvást mindegyik minister bármelly pillanatban szót kívánhat. Dupin ur azonban azt

nyilatkoztatta, hogy e' jogot épen nem veszi kérdésbe, hanem ő csak azon illedelemről szó-
lott, mellyel a' kamara szokásait fõntar-
tani kell. — Rövid versengés után Thiers ur
elolvasá törvénytervét, utána pedig a' vitat-
kozás tovább folyt.

Bizonyos német utazó Párisból Berlinbe
febr. 11. következõt ír: „Egy idõ óta ide (Pá-
risba) sok német érkezett, kik ugyan nem é-
pen a' demagógok osztályába tartoznak, de
még is legalább utazó ábrándozók. Ide azért
jöttek, hogy a' képviseleti alkotmányt közép-
pontjában, Párisban, tanulhassák meg. Ezen
emberek azonban nem legjobbkor jöttek.“
— A' kormány viszonyairól pedig így ólmél-
kedik: „A' jövő sept. 15-ke mind a' kamarának,
mind a' polgár-királyságnak veszedelmes le-
het. Ezen ülésel a' követház eloszlik, 's nagy
hiba volt, azt tavaly õsszel fel nem oszlatni,
's új választásokhoz nem folyamodni. Azok
bizonyosan Lajos-Fülöp részére ütöttek vol-
na ki. Most a' dolgok másképp állanak; a' car-
listák, kik a' mult választáskor visszavonul-
tak, a' republicanusokkal egyesültek a' juste-
milieu megbuktatására. Ha tehát jövő septem-
berben a' választásokra megjelennek, nincs
kétség benne, hogy az oppositíóval a' cen-
trumot feljülmulják, 's Lajos-Fülöp a' ka-
marában ministeriumával együtt elfogja vesz-
teni a' többséget. Mi lenne ennek következe-
se, meghatározni nem lehet, annyi mindazál-
tal hihetõ, hogy ilyen körülmények között a'
fenálló rend könnyen megbomlanék, ha csak a'
hatalmak okosabban 's jobban intézett „coup
d'état“hoz, (országos csapáshoz) mint X. Ká-
roly alatt, nem folyamodnának. — Azonban
fog é a' királynak egy illy coup d'état elsül-
ni, neki, kit a' zendülés emelt királyszékre,
és semmi törvényes elvre se támaszkodhat-
tik, még más kérdés. — A' kormány mindent
elkövet, hogy a' katonaságot céljaira meg-
nyerje. (a' pattantyusság ügyében azt nem i-
gen mutatta). Hírlelik Párisban, hogy a' bé-
csi congress után a' württembergi király, e-
gyik herezegasszonya házassága felett készül
az orleansi herczeggel alkuba ereszkedni. —
Mi azonban alig hihetõ, ha ugyan, ugy mond
a' levelezõ, a' württembergi királynak több
érdeke van a' németszövetséghez, sem mint
a' még ingadozó francia királyszékhez csat-
lakozni. — Febr. 18-án Párisban a' törvény-
szék elõtt különös jelenés adta magát elõ. A'
Quotidienne 's Kergorlay ügye forgott fen.
Ügyvéde, Berryer ur olly hévvel szólott, 's
a' meggyõzõdés olly hangján, hogy szavát

könnyei elfojták. Minden oldalról tetszést ki-
áltottak neki, 's hallani lehetett: „éljen V.
Henrik“ kiáltást. A' kiáltók elfogattak, má-
sok szerint az ajtón dobattak ki. — Számos
asszonyosság megjelent fehér és zöld köntös-
ben. — Dupin ur, mig a' király költségei
forgottak vita alatt, nem jelent meg a' kö-
vetház üléseiben, 's az elnökséget Beranger
urra, alelnökre bízta. — Azon kir. rendelés,
melly a' Chalons sur saoni nemzeti őrseget
már másodszor felosztatja, így szól: Lajos-
Fülöp a' francziák királya 's a' t. „A' Cha-
lonsi nemzeti őrség fel van oszlatva. Erre
egy odavaló hirlap megjegyzi: ha, ugymond,
ezen rendeléshez hozzá nem tették is, Car tel
est notre plaisir, (mert ugy tetszik; — a'
régii francia királyok szólásmódja a' paran-
csokban) csak azért történt, mert már egé-
szen kiment szokásból, a' rendelések okait
is kitenni. (Tudjuk, hogy ez azért történt,
mert 420 választott tiszt, 's altiszt között, a'
kormánynak egyik sem tetszett). — A' Na-
tional után a' Nemoursi hg. mint alkirály men-
ne Algerba. — A' piemonti szélekrõl Páris-
ba érkezett hírek állítják, hogy Chambery-
ben 's Turinban számos elõkelõ személy elfo-
gatott, kik a' zendüléssel némi kapcsolatban
lenni gyanítatnak. — Az 1834. National mel-
lett, hogy a' törvényszék ítélete kikerültes-
sék, a' régi National is meg fog Paulin ur szer-
kesztése alatt jelenni. Ezenkívül Carrel ur
némelly munkálójával republ. haviúrást is a-
kar kiadni. — Biangui A. republ. új hirlapot
ad ki: „Szabadító“ név alatt, de lapárusai
befogattak, a' lap pedig elkoboztatott. — Mar-
seilleben némi háborgások ütöttek ki, de min-
den további következés nélkül. — Okot há-
borgásra azon hir adott, mellynél fogvást ham-
vazó szerdán egy nagy körtvének kellett vol-
na az utcákön megjeleneni, de elmaradt. Az
őrség egész nap fegyverben volt. — A' mar-
seillei „Peuple souverain“ így szól arról: „A'
hatóság azt akarta, hogy a' vigjátéknak szo-
moru vége legyen. A' du cours kávéházat
estve esendörök, városhajduk és sorkatona-
ság támadták meg Monnier, 's Coutelle esend-
biztos parancsára. E' durvaságot elkövették
a' nélkül, hogy a' népet felszólították volna.
Azonban dicsérnünk kell a' esendörök, vá-
roshajduk 's katonák tartózkodását. — A' Gar-
de national e' történetre nézve azt jegyzi meg,
hogy ezen nyugtalanságot néhány éjszakán
ált azon hazafi dal elõzte meg: La republique
nous appelle — (a' respublica hí bennünket).
A' esendtiszttség felszólítására ezen dalló cso-

porto
tonas
lica,
melly
jok 1

cretu
helyé
ki el
talt
hirde
ni co
mok
47rõl
nestia
za-té
lamig
tetik
datik
San
megh
gek.
dott,
a' sp
séber
egész
toriál
rosna
dás e
lást v
épen
ván,
széle
lete
ba üt
Migu
venni
elõbb
nát 's
hogy
kény
toria
harap
mel t
rõl e
Salaz
's Zu
többi
hogy
sebes
melly
gi os
tartjá
mind

portok vonakodtak elszéledni, 's midőn katonaság széleszté őket el, „éljen a' republica, le Lajos-Fülöppel“ kiáltoztak. — Némellyek a' lármások közül elfogattak, számjok 16; — 12 nem marseillei lakos. —

SPANYOLORSZÁG.

Febr. Sikan a' madriti ujság két új decretumot közöl, mellyek egyike Arenalde ur helyébe don Jose Imaz de Baquedanot nevezi ki elhatározólag financzministerré, ki e' hivatalt már 1818ban is viselé; másika a' minap hirdett amnestiát most ujlag minden hajdani cortes-deputatusra kiterjeszti. E' decretumok hírére a' spanyol statuspapirosok böcse 47ről 49re emelkedett. Gen. Mina ezen amnestián kívül különösen is meghivatott a' hazatérésre, de mire ő vonakodik hajlani, valamig nyert bocsánata hivatalosan nem hirdetik 's a' cortesek egybehivatása ki nem mondatik. Ez utóbbit febr. 12ikére rebesgették. San Fernando, mint párisi levelek írják, megholt, 's Morillo és Sarsfield súlyos betegek. Bayonneban febr. 15ikén hire futamodott, hogy d. Carlos 7000 emberrel beütött a' spanyol határra, 's hogy ennek következtében gen. Quesada parancsot kapott volna egész seregestül, sőt a' Navarrában 's Vittoriában levőkkel együtt, nyomban a' fővárosnak indulni, azt minden történhető támadás ellen védendőleg. A' hir azonban valóslást vár annál inkább, minthogy londoni hírek épen ellenkezőt állítanak, bizonyosnak mondván, hogy Rodil, ki mint tudni, a' portugáli széleknél örökös, parancsot kapott a' vezérlete alatt álló 8000 főnyi sereggel Portugálba ütni 's a' dulakodó infansokat (Carlost, Miguelt), a' pedroi had segedelmével közre venni. Azonban e' hir is szinte kétes mint az előbbi. Valdes febr. 11ikén elhagyta Pamplo-nát 's Vittoria felé vonult, némellyek szerint: hogy Borundánál a' carlosistákat ütközetre kényszerítse, mások után ismét, hogy Vittoria környékéről az ország belsejében is már harapódzni kezdő lázadási mozdulatokat szemmel tartsa. Iruni levelek egy újabb ütközetről emlékeznek, melly február közepe táján Salazao völgyben Valdes és Lorenzo seregei 's Zumalacarreguy pártos hadai közt, ez utóbbiak tetemes veszteségével történt, mint-hogy részükről 250nél több esett el holtan v. sebesülten. Bastan völgyben Elisondo várát, melly csak a' napokban szabadult föl ellenségi ostrom alul, a' carlisták már ujra zárva tartják; a' határszélek Franciaország felé, mindamütt rakvák pártosokkal, úgy hogy az

új spanyol consulnak két álló heti utat kelle tennie álrühában mig Bayonnebol Vittoriáig juthatott, El-Pastor pedig egész hadával kíséretet tőn 12 szekérnek, mellyen az angol követség holmijai áltszállítottak.

Madridból febr. 13ikáról költ későbbi le-vel szerint Aranalde ur azért bocsátattott el a' ministeriumból, mivel a' királyné kegyenczének, bizonyos Munoz urnak egy millió realt kifizettetni vonakodott. Ugyan a' mondott kedves urnak sürgetéseire egy hirlap is (a' Cronica) eltiltatott, szerkesztői a' fővárosbul száműzettek és sajtójuk összeromboltatott; és csupán azért, mivel Munoz urnak a' lap szelleme 's némelly intézkedési javaslatá nem voltak inye szerint. — Gen. Quesada Moncayo marquisságot nyert. A' kormánytanács egy városi 's polgári érkatonaság létre hozásában megegyezett, 's iránta a' decretumot várják. Gen. Cruznak a' hadministerségből elbocsátatása óta folyvást nevelik a' hadsereg számát, 's a' katona fenyték új lábra kel. — Rayneval ur (franczia követ) tökéletesen meg van elégedve az új spanyol kormány politikájával, 's a' két kormány baráti szövetsége naprólnapra erősbödik, noha ugyan illy mértékben fogy a' római udvarral 's az éjszaki hatalmakkal egyetértés.

TÖRÖKORSZÁG.

Konstantinápolyban az új török hirlap Ramazan 13. 1249 (Jan. 23. 1834.) a' helső ügyek czikkelye alatt az adószedés fölött nagy uri fermant közöl. — Az osman birodalomban mind-edig az adószedésnek, semmi bizonyos kijelölt ideje nem volt, mig végre parancs jött, hogy Sz. György és Sz. Dömötör napjain (april 23. 's nov. 26.) a' bíróság pöcsétje alatt adójegyzék küldessék Konstantinápolyba, 's csak akkor, ha a' nagyur által megvizsgáltatott, helybenhagyatott, 's nagyuri parancs mellett vizszaküldetett, legyen szabad az adót beszédni. Ezen jegyzék szoros vizsgálat alá vétetik, 's ha valamely czikkely helytelenül iktatott belé, abból kitöröltetik. — Az átvizsgálás Ali Reis Effendire, Haremein-Muhassebedschissire, 's harmadik Desterdár-ra, a' porta ministerére van bizva. Tilalmas olly adót, melly illy jegyzékben meg nincs, kívánni a' néptől. Érdekes a' nagyuri fermant egész terjedelmében olvasni, mellyet azonban a' hely szűke miatt itt nem közölhetünk. — A' Szultán igen örül azon kedvezésnek, mellyel Ahmed basát a' pétervári udvar fogadta. E' követ nem győzi az orosz czárnak iránta mutatott, megelőző viseletét magasztalni, 's minden tudósításiban inti a'

Szultánt, hogy egészen Oroszországhoz tartsa magát. — Osman basa még sem kapott hivatalt, noha igen ohajtja. Azonban tetemes nyugpénze jár, 's a' Szultán kezéből gyemánttal kirakott érdemrendet nyert. Ő mind e' mellett elégületlen. — Az említett költsön nehezen fog létesülhetni. — A' Szultán parancsot bocsáta ki testőrsége újabb organisatiója végett. — A' Szultán továbbá az erzerumi helytartónak 's azon orosz tiszteteknek, kik Kadikiran zendítő' elfogatásában jelesen viselék magokat, nagyuri elégülését jelentetvén, az elsőnek vezéri méltóságához illő tiszteletjelt, b. Rosen generalnak pedig gyemánttal kirakott szablyát, a' többi orosz biztosoknak végre gazdagon szerzőszámozott lovakat ajándékozott.

ELEGY HIREK.

A' szerb ujság azt mondja, hogy Milos herczeg február Isőjére Kragujeváczra országgyűlést hirdetett. — Bontoms ezredes megczáfolja azon hirt, mintha ő mentette volna meg Romarino gen. életét. Ki azt tette, nevét el kell hallgatnia, nehogy a' bátor 's szerény férfit azok boszujának kitegye, kik sajnálták, hogy az áruló generált elevenen elszalasztották. Carrouge lakosai pénzt kezdetek a' lengyelek számára gyűjteni, 's már egyetlen egy napon 1200 ftot gyűjtöttek. — Rómában a' kormány tetemes számú gyanús személyt fogatott el, mint hallik, a' közönség bátorsága végett a' farsang alatt, mellynek vége után azok ismét szabad lábra tétetnek. — Dániában a' gymnastika (testgyakorlás) minden seminariumba, sok tudós, polgári 's falusi iskolába behozatott. — Jassyból vett hiteles tudósítások jelentik, hogy az orosz seregek, a' moldva 's havasalföldi fejdelemségekből ki kezdenek takarodni már. Alkalmasint hospodárt fognak választani. — A' bajor országgyűlés akkor fog megnyitani, ha majd a' bécsi minister-congressusnak vége szakad. — Perában a' franczia követségi lakban tűz ütött ki, de egy közel fekvő hadihajó legénysége csak hamar eloltá, mielőtt még nagy kárt okozott volna. A' tűz gondatlanságból támadt egyik követségi titoknok szobájában. A' város csendes. — A' görögországi zavargók ellen még

nem bizonyos, mikép fog a' kormány fellépni. A' vádlottak ügyvédei, mint állítják, az egész bánásmódnak ellenmondanak, minthogy se törvény, melly szerint, se törvényszékek, mellyek által elítélthetnének, nincsenek, 's az egész ország folyvást a' fenytő biztosságra van szorítva rövid törvénykezéssel, 's feljebbvitel nélkül. Hírlelék azt is hogy polgári 's katonai elegy biztosság ítéletére fognak bizatni; e' gondolattal felhagytak. Konstantinápolyban a' követ elfogadása ellen még mindig nehézség forog fent. Sőt azt is rebesgetik, hogy Chuzek generált, mint a' kormány által Pétervárba szánt követet Miklós teljességgel nem akarja elfogadni.

Indiai levelek azt akarnák velünk elhitetni, hogy India 's Európa közt a' Suezén keresztül szabályzott gőzhajózás fog felállítatni. A' calcuttai 's madrasi biztosságok a' bombaji biztossághoz küldötték aláírásikat, mellynél már 20,000 font sterl. gyűlt össze. Szinte valamennyi indiai fejdelem adakozott e' czélra. — Badenben april 16ra Karlsruhe-hebe egyházi (evang.) gyűlés van hirdetve. — Hiszik, hogy a' hesseni országgyűlés alkalmasint april közepére fog össze hivatni. — Ancillon, a' porosz minister egészen fellabadt, 's jövő hónap elején Bécsbe indult. — Mondják Stockholmból: a' svéd udvar nyilatkozást bocsátott más udvarokhoz, hogy ő, bármi vége leend is a' két nagy tengeri hatalom közt fenforgó czivódásnak, szoros neutralitásban marad. E' hir ugyan még nincs megerősítve, de reá ellenmondás se történt. Azonban való színt nyer azon készülétek által, mellyek a' keleti 's nyugoti partokon történnek. — Utóbbi időkbén néhány öngyilkosság történt Rómában, mi ritkaság, mert az olasz karakterében ez nem alapul. —

Schweizban az ujsági Litteratura 's könyvnyomás újabb időkbén tetemesen megszaporodott. 1817 Schweizban 54. sajtóintézet volt, 's 16 ujság; 1830 amaz 71. ez 29. — Most 93. sajtóintézet, 's 54. ujság van. — Athenében mult év végén tartatott egy iskolában próbatét, mellyet bizonyos éjszakamerikai alapított, 's mellyben már három év óta kölcsönös oktatás divatoz (Lancaster szerint).

A' gabona pesti piaczi ára mart. 4 ^{iken} 1834:								Pénzkelet:			
poz. m. val. gar.	legjobb.	közép.	csokély.	poz. m. val. gar.	legjobb.	közép.	csokély.	Bécs mart. 4 ^{iken} közep. pengő pénzben.			
Tisztabuza	113 ¹ / ₂	106 ³ / ₄	96 ³ / ₄	Zab	41 ¹ / ₂	40	37 ¹ / ₂	Status 5 pC. kötel.	98 ¹ / ₄	Bécs 2 ¹ / ₂ pC. bankók.	57
Kétszeres	80	73 ¹ / ₂	66 ³ / ₄	Köles	—	—	—	" 4 pC.	88 ³ / ₄	Kam. 2 ¹ / ₂ pC. kötel.	—
Rozs	56 ³ / ₄	53 ¹ / ₂	—	Köleskása	—	—	—	" 1820 ¹ / ₂ köles.	203 ¹ / ₂	Bankrészevény	1255
Arpa	50	48 ³ / ₄	46 ³ / ₄	Kukoricza	50 ³ / ₄	48 ³ / ₄	46 ³ / ₄	" 1821 ¹ / ₂ ..	137 ⁹ / ₁₆	Cs. arany pCt. agio	—